

Question Bank

Class :- TYBCOM

Sem :- V

Subject :- ECONOMICS

Paper Name :- INDIAN ECONOMY

---

1. सन 2001 भारतातील लोकसंख्येची घनता किती आहे ?
A) 324
B) 208
C) 117
D) 425
2. राष्ट्रीय उत्पन्नामध्ये कोणत्या क्षेत्राचा वाटा सर्वाधिक आहे ?
A) सेवा
B) उद्योग
C) कृषी
D) इतर
3. राष्ट्रीय उत्पन्नामध्ये कोणत्या क्षेत्राचा वाटा सर्वाधिक कमी आहे ?
A) कृषी
B) सेवा
C) इतर
D) उद्योग
4. दारिद्र्याचे किती प्रकार पडतात ?
A) एक
B) दोन
C) पाच
D) सहा
5. कृषी क्षेत्रामध्ये प्रामुख्याने कोणती बेरोजगारी आढळून येते ?
A) हंगामी बेरोजगारी
B) मौसमी बेरोजगारी
C) कमी प्रतीची बेरोजगारी
D) रुकल्या प्रतीची बेरोजगारी
6. वाहतुकीचा कोणता प्रकार सर्वात वेगवान म्हणून ओळखला जातो ?
A) हवाई वाहतूक
B) रेल्वे वाहतूक

- C) रस्ते वाहतूक
D) जल वाहतूक
7. वाहतुकीचा कोणता प्रकार सर्वात महागडा म्हणून ओळखला जातो ?
A) रस्ते वाहतूक
B) रेल्वे वाहतूक
C) जल वाहतूक
D) हवाई वाहतूक
8. कोणती वाहतूक सर्वात स्वस्त वाहतूक म्हणून ओळखली जाते ?
A) हवाई वाहतूक
B) रेल्वे वाहतूक
C) रस्ते वाहतूक
D) जल वाहतूक
9. नाशवंत मालक लवकर पोहोचवण्यासाठी कोणती वाहतूक महत्त्वपूर्ण ठरते ?
A) रस्ते वाहतूक
B) रेल्वे वाहतूक
C) जल वाहतूक
D) हवाई वाहतूक
10. रेल्वेची सुरुवात कोणत्या काळात झाली होती ?
A) इंग्रजांच्या
B) पोर्तुगिजांच्या
C) फ्रेंचांचा
D) भारत सरकारच्या
11. भारतीय कृषी ची उत्पादकता कशी आहे ?
A) कमी
B) जास्त
C) मध्यम
D) उच्च
12. कृषी वित्त पुरवठा चे किती प्रकार पडतात ?
A) एक
B) चार
C) दोन
D) तीन
13. अल्पवयीन कर्ज पुरवठा यामध्ये किती कालावधी चा समावेश होतो ?
A) 1 ते 12 महिने
B) 6 महिने

C) 3 महिने

D) 5 वर्ष

14. NABARD कृषी क्षेत्राला कोणत्या प्रकारे वित्तपुरवठा करते ?

A) प्रत्यक्ष

B) अप्रत्यक्ष

C) सामाजिक

D) राजकीय

15. भारतीय अर्थव्यवस्था ही कोणती अर्थव्यवस्था आहे ?

A) विकसित

B) विकसनशील

C) अविकसित

D) मागासलेली

16. भारताने कोणत्या अर्थव्यवस्थेचा स्वीकार केलेला आहे ?

A) समाजवादी

B) मिश्र

C) भांडवलशाही

D) प्रगत

17. खालीलपैकी कोणते भारतीय अर्थव्यवस्थेचे वैशिष्ट्य आहे ?

A) कमी लोकसंख्या

B) दरडोई उत्पन्न

C) उच्च तंत्रज्ञान पातळी

D) न्यून दरडोई उत्पन्न

18. कोणता कालखंड कमी लोकसंख्येचा म्हणून ओळखला जातो ?

A) 1891 ते 1921

B) 1921 ते 1951

C) 1951 ते 1981

D) 1981 ते 2001

19. कोणता कालखंड जलद वृद्धीदर म्हणून ओळखला जातो ?

A) 1951 ते 1981

B) 1921 ते 1951

C) 1891 ते 1921

D) 1981 ते 2001

20. भारताचा लोकसंख्येच्या दृष्टीने कितवा क्रमांक लागतो ?

A) दुसरा

B) पहिला

C) तिसरा

D) चौथा

21. जागतिक अर्थव्यवस्थेच्या वर्गीकरण मध्ये भारतीय अर्थव्यवस्थेचा कोणत्या गटामध्ये समावेश होतो ?

A) न्यून उत्पन्न अर्थव्यवस्था

B) **मध्यम उत्पन्न अर्थव्यवस्था**

C) अति उच्च अर्थव्यवस्था

D) उच्च उत्पन्न अर्थव्यवस्था

22. शेतमाल हा प्रामुख्याने कोणत्या स्वरूपाचा असतो ?

A) **नाशवंत**

B) शोभिवंत

C) वरीलपैकी दोन्ही

D) यापैकी नाही

23. दारिद्र्याच्या प्रकाराचे नाव सांगा ?

A) **सापेक्ष दारिद्र्य व निरपेक्ष दारिद्र्य**

B) सापेक्ष दारिद्र्य व कालबाह्य दारिद्र्य

C) वरील दोन्ही

D) यापैकी नाही

24. भारतातील कोणत्या भागात प्रामुख्याने दारिद्र्य जास्त आढळते ?

A) शहरी

B) **ग्रामीण**

C) डोंगराळ

D) बर्फाळ

25. सन 2011 च्या जनगणनेनुसार भारताची लोकसंख्या किती आहे?

A) **121 कोटी**

B) 102 कोटी

C) 104 कोटी

D) यापैकी नाही

26. सन 2001 ची भारताची लोकसंख्या किती होती ?

A) 101 कोटी

B) **102 कोटी**

C) 121 कोटी

D) यापैकी नाही

27. कोणत्या राज्याचे लिंग गुणोत्तर सर्वात कमी आहे ?

A) पंजाब

B) महाराष्ट्र

C) हरियाणा

D) गुजरात

28. भारत हा कोणत्या प्रकारचा देश म्हणून ओळखला जातो ?

A) कृषिप्रधान

B) उद्योगप्रधान

C) सेवा प्रदान

D) यापैकी नाही

29. संदेश वहन क्षेत्रामध्ये कोणती समिती नेमण्यात आली होती ?

A) राकेश मोहन समिती

B) तेंडुलकर समिती

C) वरीलपैकी दोन्ही

D) यापैकी नाही

30. NABARD चे पूर्ण रूप सांगा ?

A) राष्ट्रीय कृषी व ग्रामीण विकास बँक

B) व्यापारी बँक

C) प्रादेशिक बँक

D) यापैकी नाही

31. NABARD ची स्थापना केव्हा करण्यात आली ?

A) 1975

B) 1982

C) 1974

D) यापैकी नाही

32. भारतीय कृषी चे स्वरूप कसे आहे ?

A) आधुनिक आधुनिक

B) पारंपारिक

C) वरील दोन्ही

D) यापैकी नाही

33. उत्पादनाच्या चार घटकांपैकी सजीव घटक कोणते आहे ?

A) भूमी श्रम

B) श्रम व संयोजक

C) भांडवल

D) यापैकी नाही

34. खालीलपैकी कोणते पारंपारिक ऊर्जेचे उत्पादन आहे उदाहरण आहे ?

A) सौर ऊर्जा

B) पवन ऊर्जा

C) जल विद्युत

D) कोळसा

35. अपारंपारिक उर्जा स्त्रोत्राचे खालीलपैकी कोणते उदाहरण आहे ?

A) सौर ऊर्जा

B) पवन ऊर्जा

C) जल विद्युत

D) वरीलपैकी सर्व

36. लोकसंख्या वाढीचे खालीलपैकी कोणते उदाहरण आहे ?

A) उच्च जन्मदर

B) उच्च मृत्युदर

C) वरीलपैकी दोन्ही

D) यापैकी नाही

37. भारतात जागतिकीकरण खाजगीकरण उदरिकरण केव्हा करण्यात आले ?

A) सन 1991

B) सन 1992

C) सन 1995

D) सन 1990

38. सन 2019 ते 2020 मध्ये राष्ट्रीय उत्पन्नामध्ये कृषी क्षेत्राचा किती वाटा आहे ?

A) 17 %

B) 13%

C) 20%

D) 47%

39. जागतिकीकरण म्हणजे काय ?

A) अर्थव्यवस्था खुली करणे

B) अर्थव्यवस्था बंदिस्त करणे

C) वरीलपैकी दोन्ही

D) यापैकी नाही

40. खालीलपैकी कोणत्या कारणामुळे मृत्यु दरात घट झाली आहे ?

A) साथीच्या रोगांचे नियंत्रण

B) सरासरी अनुमानातील वाढ

C) वरील पैकी नाही

D) वरील पैकी दोन्ही

41. खालीलपैकी कोणता घटक जन्मदर वाढविण्यास कारणीभूत आहे ?

A) अल्पवयात विवाह

B) उशिरा विवाह

- C) वरीलपैकी दोन्ही
D) यापैकी नाही
42. खालीलपैकी कोणता घटक शहरीकरणस कारणीभूत ठरतो ?
A) रोजगारसाठी
B) शिक्षणासाठी
C) शहर आकर्षण
D) वरील सर्व
43. सन 2011 नुसार भारताची लोकसंख्या घनता किती आहे ?
A) 324
B) 325
C) 340
D) यापैकी नाही
44. मानव विकास संकल्पना केव्हा अस्तित्वात आली ?
A) सन 1990
B) सन 1992
C) सन 1985
D) यापैकी नाही
45. खालीलपैकी कोणत्या रोगाचे पूर्णपणे निर्मूलन करता येत नाही ?
A) एडस
B) मरेलिया
C) वरीलपैकी दोन्ही
D) यापैकी नाही
46. अलीकडील राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरण केव्हा राबविण्यात आले ?
A) सन 1995
B) सन 1998
C) सन 2000
D) यापैकी नाही
47. 2011 च्या जनगणनेनुसार सर्वाधिक साक्षरता कोणत्या राज्याची आहे ?
A) केरळ
B) पश्चिम बंगाल
C) हरियाणा
D) महाराष्ट्र
48. कोणत्या प्रकारच्या दारिद्र्य मध्ये दोन व्यक्तींच्या उत्पादनाची तुलना केली जाते ?
A) सापेक्ष दारिद्र्य
B) निरपेक्ष दारिद्र्य

C) वरील पैकी दोन्ही

D) यापैकी नाही

49. सन 2011 नुसार भारताची साक्षरता किती टक्के आहे ?

A) 74 %

B) 75 %

C) 70 %

D) 60%

50. NABARD ला स्थापनेसाठी कोणत्या समितीने शिफारस केली होती ?

A) शिवरामन समिती

B) शिवराज समिती

C) वरीलपैकी दोन्ही

D) यापैकी नाही

51. मानवी संसाधनाचा मध्ये कशाचा समावेश होतो ?

A) सजीव घटक

B) निर्जीव घटक

C) या पैकीनाही

D) वरील दोन्ही

52. खालीलपैकी कोणता उपाय केल्याने बेरोजगारी दूर होते ?

A) शिक्षण

B) रोजगार

C) वरील दोन्ही

D) यापैकी नाही

53. लोकसंख्येच्या बाबतीत प्रथम क्रमांक कोणाचा लागतो ?

A) अमेरिका

B) भारत

C) चीन

D) पाकिस्तान

54. लघु उद्योगांची स्थापना प्रामुख्याने कोठे होते ?

A) ग्रामीण भागात

B) शहरी भागात

C) वरील पैकी

D) दोन्ही यापैकी

55. खालीलपैकी कोणते उपाय केल्याने दारिद्र्य घट होईल ?

A) रोजगारांची संधी निर्माण करणे

B) साक्षरता वाढविणे

C) आरोग्याच्या सुविधा निर्माण करणे

D) वरील सर्व

56. इंदिरा आवास योजना कशासाठी राबवण्यात आली होती ?

A) घरी उपलब्ध करून देण्यासाठी

B) विहीर उपलब्ध करून देण्यासाठी

C) यापैकी दोन्ही

D) यापैकी नाही

57. दारिद्र्याचे मापन करण्यासाठी खालीलपैकी कोणती समिती स्थापन करण्यात आली आहे ?

A) प्रा. दांडेकर

B) सुरेश तेंडुलकर

C) प्रा. डी. ते. लाकडवाला

D) वरील सर्व

58. भांडवलशाही अर्थव्यवस्थेत कोणाचे वर्चस्व जास्त असते ?

A) सरकारचे

B) खाजगी व्यापार्यांचे

C) वरीलपैकी दोन्ही

D) यापैकी नाही

59. समाजवादी अर्थव्यवस्थेत कोणाचा हस्तक्षेप असतो ?

A) सरकारचा

B) खाजगी व्यक्तींचा

C) वरीलपैकी दोन्ही

D) यापैकी नाही

60. मिश्र अर्थव्यवस्थेत कोणाचा हस्तक्षेप असतो ?

A) सरकारचा

B) खाजगी व्यक्तींचा

C) वरीलपैकी दोन्ही

D) यापैकी नाही

61. प्राथमिक क्षेत्र कशाला संबोधले जाते ?

A) कृषि क्षेत्राला

B) उद्योग क्षेत्राला

C) वरीलपैकी दोन्ही

D) यापैकी नाही

62. तृतीय क्षेत्र कोणत्या क्षेत्राला संबोधले जाते ?

A) सेवा क्षेत्र

B) उद्योग क्षेत्र

- C) कृषी क्षेत्र
D) यापैकी नाही
63. लघु उद्योगांचा विकासासाठी 1991 मध्ये कोणती समिती नेमण्यात आली होती ?
A) आबिद हुसेन समिती
B) तेंडुलकर समिती
C) वरीलपैकी दोन्ही
D) यापैकी नाही
64. निर्गुतवणूक कशाचा प्रकार आहे ?
A) खाजगीकरणाचा
B) सार्वजनिक क्षेत्राचा
C) वरीलपैकी दोन्ही
D) यापैकी नाही
65. खालीलपैकी कोणते कारण भारतीय कृषी चे कमी उत्पादकता असण्याची आहे ?
A) जलसिंचनाचा अभाव
B) पारंपरिक पद्धती
C) वरीलपैकी दोन्ही
D) यापैकी नाही
66. खालीलपैकी कोणता प्रकार संदेशवहनाचा आहे ?
A) इंटरनेट
B) व्हॉइस मेल
C) मेसेजिंग सेवा
D) वरील सर्व
67. कोणत्या वाहतुकीला नैसर्गिक मर्यादा नसते ?
A) हवाई वाहतूक
B) रस्ते वाहतूक
C) रेल्वे वाहतूक
D) जल वाहतूक
68. विकसित अर्थव्यवस्थेचे कोणतेही एक उदाहरण सांगा ?
A) अमेरिका
B) चीन
C) भारत
D) यापैकी नाही
69. विकसनशील अर्थव्यवस्थेचे कोणतेही एक उदाहरण सांगा ?
A) भारत
B) चीन

C) वरील दोन्ही

D) यापैकी नाही

70. समाजवादी अर्थव्यवस्थेचे खालीलपैकी उदाहरण कोणते ?

A) चीन

B) भारत

C) रशिया

D) म्यानमार

71. खालीलपैकी कोणते कारण शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या चे आहे ?

A) पावसाचा अभाव

B) कृषी अल्पउत्पादकता

C) वरील दोन्ही

D) यापैकी नाही

72. खालीलपैकी कशामुळे कृषी उत्पादकता वाढण्यास मदत होते ?

A) आधुनिक पद्धतीने शेती करणे

B) जलसिंचनाच्या सुविधांचा विकास

C) वरील दोन्ही

D) यापैकी नाही

73. न्यून दरडोई उत्पन्न म्हणजे काय ?

A) राष्ट्राचे उत्पन्न

B) प्रत्येक व्यक्तीचा वाट्याला येणारे उत्पन्न

C) वरील दोन्ही

D) यापैकी नाही

74. उच्च उत्पन्न असलेल्या अर्थव्यवस्थेचे उदाहरण द्या ?

A) भारत

B) अमेरिका

C) बांगलादेश

D) म्यानमार

75. मध्यम उत्पन्न अर्थव्यवस्थेची उदाहरण सांगा ?

A) भारत

B) जापान

C) वरील दोन्ही

D) यापैकी नाही

76. NABARD ही संस्था कशासाठी कार्य करते ?

A) ग्रामीण विकासासाठी

B) शहर विकासासाठी

C) उद्योगधंद्यांसाठी

D) यापैकी नाही

77. खालीलपैकी कोणते कृषी वित्त पुरवठा चे प्रकार आहेत ?

A) अल्पकालीन कर्ज पुरवठा

B) मध्यकालीन कर्जपुरवठा

C) दीर्घकालीन कर्ज पुरवठा

D) वरील सर्व

78. विहीर खोदणे ट्रॅक्टर खरेदी करणे यासाठी कोणत्या प्रकारच्या कर्जाची आवश्यकता असते ?

A) अल्पकालीन कर्ज

B) मध्यम कालीन कर्ज

C) दीर्घकालीन कर्ज

D) यापैकी नाही

79. आर्थिक विकासावर लोकसंख्या वाढीचा खालीलपैकी कोणता परिणाम आढळून येतो ?

A) वाढती बेकारी

B) अन्नधान्याचा तुटवडा

C) वरील दोन्ही

D) यापैकी नाही

80. मानवी संसाधनाचा दर्जा सुधारण्यासाठी खालीलपैकी कोणता उपाय करावे लागेल ?

A) शिक्षण व प्रशिक्षण देणे

B) आरोग्याच्या सुविधा पुरविणे

C) वरील दोन्ही

D) यापैकी नाही

81. खालीलपैकी कोणता उपाय केल्याने शेतकरी आत्महत्या थांबेल ?

A) कृषी वित्त पुरवठा करणे

B) कृषी यंत्रसामग्रीवर सबसिडी देणे

C) मालाला भाव देणे

D) वरील सर्व

82. स्वातंत्र्योत्तर काळात अर्थव्यवस्थेत कृषी क्षेत्राचा किती टक्के वाटा होता ?

A) 50%

B) 30%

C) 40%

D) 70%

83. सध्याच्या परिस्थितीत अर्थव्यवस्थेत कृषी क्षेत्राचा किती टक्के वाटा आहे ?

A) 13%

B) 15%

C) 17%

D) 50%

84. अर्थव्यवस्थेत कृषी क्षेत्राचा कसा वाटा आहे ?

- A) घटता
- B) वाढता
- C) स्थिर
- D) यापैकी नाही

85. 2011 च्या जनगणनेनुसार भारताचे लिंग गुणोत्तर किती आहे ?

- A) 943
- B) 521
- C) 351
- D) 786

86. सर्वाधिक लिंग गुणोत्तर असलेले राज्य कोणते ?

- A) केरळ
- B) पंजाब
- C) महाराष्ट्र
- D) हरियाणा

87. सर्वात कमी लिंग गुणोत्तर असलेले राज्य कोणते ?

- A) महाराष्ट्र
- B) पंजाब
- C) केरळ
- D) हरियाणा

88. 2001 नुसार भारताची लोकसंख्या घनता किती आहे ?

- A) 201
- B) 325
- C) 500
- D) 199

89. 2011 नुसार भारताची साक्षरता किती आहे ?

- A) 74%
- B) 75%
- C) 56%
- D) 66%

90. 2011 नुसार महाराष्ट्राचे लिंग गुणोत्तर किती आहे

- A) 929
- B) 922
- C) 666
- D) 512

91. 2011 च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्राची लोकसंख्या किती आहे ?

- A) 11.24 कोटी
- B) 12.25 कोटी

C) 13 .25कोटी

D) 14.69 कोटी

92. खालीलपैकी कोणता कृषी विपणनातील दोष आहे ?

A) गोदामांची सुविधा नसणे

B) दळणवळण साधनांचा अभाव

C) दलालांकडून फसवेगिरी

D) वरील सर्व

93. उद्योगधंद्यांसाठी लागणारा कच्चांमाल कुठून प्राप्त होतो ?

A) कृषी क्षेत्रातून

B) सेवा क्षेत्रातून

C) वरीलपैकी दोन्ही

D) यापैकी नाही

94. हरित क्रांती कोणत्या पिकांबाबत घडून आली ?

A) गहू व तांदूळ

B) ज्वारी व कापूस

C) वरील सर्व

D) यापैकी नाही

95. हरित क्रांति प्रामुख्याने कोणत्या राज्यात घडून आली ?

A) हरियाणा व पंजाब

B) महाराष्ट्र व गुजरात

C) पश्चिम बंगाल व बिहार

D) यापैकी नाही

96. भारतीय हरित क्रांतीचे जनक कोण होते ?

A) एम एस स्वामी नाथन

B) नॉर्मल रोमन्स

C) वरील सर्व

D) यापैकी नाही

97. प्रादेशिक ग्रामीण बँकांचा स्थापनेमागचा हेतू काय होता ?

A) ग्रामीण भागातील सीमांत क्षेत्र शेतकऱ्यांना कर्ज पुरवठा करणे

B) नोकरदार वर्गांना कर्जपुरवठा

C) वरील सर्व

D) यापैकी नाही

98. प्रादेशिक ग्रामीण बँकेची स्थापना कुठे करण्यात आली ?

A) उत्तर प्रदेश

B) महाराष्ट्र

C) कर्नाटक

D) पंजाब

99. अविकसित अर्थव्यवस्था म्हणजे काय?

A) दारिद्र्य व गरिबीचे प्रमाण जास्त असणे

B) साक्षरता कमी असणे

C) वरील दोन्ही

D) यापैकी नाही

100. RRB चा पूर्ण फॉर्म सांगा ?

A) व्यापारी बँक

B) प्रादेशिक ग्रामीण बँक

C) रिझर्व बँक

D) यापैकी नाही